QUÆSTIO MEDICA,

Cardinalitiis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 19. Maii 1712.

M. BERTINO SIMONE DIEUXIVOYE,
Doctore Medico, Præside.

An lex animi motibus imperans sanitati consulat?

I.

NATURA infinitæ sapientiæ providentiæque, vel Deus ipse opifex rectorque universi, sapientissimè hominem condidit ut quàm diutissimè sanus ac tranquillus, nî perennis conservaretur. Ab illo tamen rerum ordine aberrasse hominem testatur intestinum bellum, dissidium domesticum, doloris sensus, animæ jugum, futurorum prænuncia morborum. Hinc anima, quæ objectorum sensibilium monitis pro conservandâ sanitate lubenter auscultabatur, jam imperiosiùs moventibus, ejusdem sanitatis damno, duci se patitur, &, quæ ratione ordinis & naturali amoris vinculo ad sui authorem trahebatur, sensuum nunc corporumque imperio subjicitur. *Domina gentium, princeps provinciarum facta est sub tributo.* Objecta sensibilia sub fucosâ boni imagine mentem deludunt, ac per sensuum organa, veluti totidem excubias, continuis adversisque hinc indè motibus cor agitant. Cupidine sanguis exæstuat, cor ardet, vehementiùs ac frequentiùs pulsat: odio verò torpet, crassescit sanguis, moras trahit, fatiscit cor, spiritibus cerebrum defraudatur, nauseabundus eructat stomachus. Timore cor trepidat, deliquium patitur, stagnat in pulmonibus sanguis, mens titubat, functionesque vitales & animales collabuntur. Tristitiâ hebescit animus, deprædantur spiritus, languidè micat cor, spissescit lympha, totumque corpus sensim contabescit. Irâ incandescunt humores, bilis accenditur ac persæpe febrilis fermentatio sanguinis. Livore divellitur cor, inæqualiter pulsat, ac modò sanguis incrassescit, modò turgescit. Pœnitentia corporis & animi quietem expellit, somnum fugat, famis & sitis sensum obtundit, sanguinisque subdulcem indolem in salsam aut salso acrem pervertit, quâ colliquatur magis ac magis sulphurea ejusdem textura. Ut sensuum voluptate dilabitur mens, sic spiritus difflantur ac vires corporis resolvuntur. Libidinis æstro convellitur cor, liquescit sanguis, dissipantur spiritus & lympha alibilis, totumque corpus marcescit atque diffunditur; hinc *dissipatur tota substantia luxuriosè vivendo*; hinc digestionum labefactatio & morborum iliades. Saluberrimum ergo & necessarium præsidium illud habendum est quo effrænes animi motus coercentur.

I I.

QUISQUIS supremi numinis quæris argumentum quod omnibus præsit & cuncta sapienter ministret, teipsum intuere. Nescio, inquit heroica mulier, „ quales in utero meo apparuistis, neque enim spiritum & animam donavi vobis „ & vitam, nec singulorum membra ego ipsa compegi, sed mundi Creator qui „ formavit hominis nativitatem, quique omnium invenit originem. Tam apposita configuratio materiæ partium, tam simplex organorum structura, tam regularis fluidorum & solidorum motus & consensus, tam elegans forma, tam mirum cogitationis & extensionis adversæ conjugium, majorem opificis attentionem, apparatum & accuratioris laboris impensam arguunt, quàm aspectabilis mundi fabrica. *Faciamus hominem*, fatur Deus; hocce verborum apparatu constat solius hominis præpollens dignitas, quæ trium divinitatis personarum consilium, curam, studium ac ministerium expostulare videtur. Naturam & causas animi motuum sciscitaris? res altioris indaginis est. Anima, indubitata cogitatio, inextensa, configurationis, divisionis, motûs inconscia, in hoc immortalis sibi conscia naturæ, nullum ex se respectum ad corpus habet, nec quidquam à corporibus pati potest. Solius Naturæ authoris lege sancitum est ut ex occasione corporis sensatio grata vel molesta in ipsam excitaretur. Licet corporis dimensionibus non respondeat nec ullo spatio circumscribatur, huic tamen corporis parti immediatè conjungitur ad quam ex toto corporis ambitu velut ad centrum ducuntur objectorum impressiones. Verùm hæ ad cerebellum ope nervorum transferuntur; hinc velut ex fonte scaturiunt spiritus, sobolescunt nervi sensûs ac motûs parentes: hoc astruit ligatura nervi quâ sensus & motus illico sufflaminantur. Cerebellum densiori substantiæ texturâ ac vegetiori pollet elatere. Fatiscente cerebro viget adhuc cerebellum in Apoplecticis, nervisque octavi paris ac musculis appensis spiritus ministrat respirationis motibus famulantes; hinc cordis motus fovetur & vita. Huic ergo corporis parti immediatè conjungitur anima quæ ultima functiones vitales tuetur. At cogitatio ex se indifferenter se habet ad hoc vel illud objectum; ergo restringitur ad determinatum objectum, pænes fibrarum cerebelli motus, ab impressionibus objectorum in organa sensuum. Quoniam verò sensatio grata vel molesta voluntatem movet, animam infinito hiantem bono determinat ad objectum peculiare; planum est motiones animæ esse restrictiones impressi animæ motûs ab authore naturæ à se & ab omni bono ad objecta peculiaria quæ conservando corpori favent aut nocent. Hinc liquet objectis sensibilibus stimulari felicitatis desiderium ac voluptatis famem, nusquam expleri: neque enim sapientis ordinis ratione consultum est ut voluntas, seu vis motiva aut propensio animæ in omne bonum, in corporibus acquiescat quibus dummodò ad tempus & instabili fædere conjuncta est. Verùm eadem sapientis ordinis ratio dictitat impressum animæ motum ad bonum ad ipsum naturæ Opificem referendum, ut pote qui solus necessariò ac per se subsistit, & solus sensationes ad occursum corporum movet in animâ, eandem suprà omnem sensum inebriare potest sincero gaudio. Hinc quam diù sensibilium objectorum impressionibus obsequitur, peregrinatur à Domino. Hinc æstuosum & procellosum cor modò amore, gaudio, spe dilatatur, sæpius tristitiâ, timore, odio premitur, diversis hinc illinc motibus jactatum, nusquam æquale,

Hoc petit, hoc spernit, repetit quod nuper omisit.
Æstuat, & toto disconvenit ordine vitæ.

Caliganti ergo rationi, quæ cerebri fibrarum modulatâ flexione leni ac levi spi-

rituum animalium motu, vestigiorum objectorum mutabili serie ac ordine pendeat, ac fluctuanti hinc atque illinc cordi utilis ac necessaria futura lex, quâ & illuminaretur intellectus & cor amori ordinis obsequeretur: namque *præceptum Domini lucidum illuminans oculos, convertens animas.* Mirare quod sola lex cordis hominis blanda conciliatrix, immoderatos & inæquales ejusdem cordis motus compescat, ac subigendo sensus pacem cordi conciliet. Quæ fuit legis cura, studium, sollicitudo erga hominem! unum bonum docet, rationabile, necessarium, delectabile, æternum, ut huc omnis feratur amoris impetus, nec pluribus divelli cor motibus patitur. Parum objectis sensibilibus indulgendum monet, ne divisus sensus amoris ordinis & electionis hebescat. Vigilandum sedulò hortatur ne transmissæ ad cerebrum sensibilium objectorum impressiones fucosâ bonorum malorumve imagine cor exagitent; atque ità lenis & pacatus sanguinis & humorum motus foveatur, ac vigeat functionum vitalium integritas. Sic lex frequentiores morborum causas avertit: *Rex qui sedet super solium judicii sui dissipat omne malum intuitu suo.*

III.

COR esto oscillum vitæ seu præcipuum hydraulicæ machinæ organum: quibus ipsum commovetur; iisdem anima afficitur, ac voluntas concitatur. Neque tamen moveri ex se cor existimes: si enim oscillando & proprio elatere motus suos exereret, æqualis profectò foret vis dilatationis cordis ejusdem contractioni cum eadem sit utriusque causa. At quàm validior contractio, quàm debilior dilatatio, vel plusquam unum ad mille, percipiet ad sensum admota cuspidi cordis manus in cane vivente. Vidisti moveri cor, citra spirituum animalium influxum, à spiritu nitroso quem sanguis ex aëre lambit in pulmonibus, mox fibris ventriculi sinistri cordis afflandum. Non sanguis arteriæ coronariæ id muneris obire videtur, qui alternos auricularum & ventriculorum cordis motus, citra valvularum & machinularum multiplicem apparatum, moliri non possit, cui repugnat mira Naturæ simplicitas. Nec inde frustraneos appendisse cordi nervos Naturam autumes, aut hinc exules velim spiritus animales inferas. Accelerari aut cunctari motum cordis, spirituum animalium influxu per nervos cardiacos, patet ex repentinâ mutatione pulsûs in animi pathematis. His objectorum impressionibus in cerebro & spirituum influxibus quibus cordis motus alteratur, motiones animæ intimè conjunxit Naturæ opifex, ac quibus legibus cogitationes aut rerum imagines cerebri vestigiis inarantur, iisdem ipsa ordinis ratio affectiones aut animi motiones iis fibrarum cerebelli oscillationibus addixit quibus mutaretur cordis motus. Sed pro diversis objectorum impressionibus in cerebro ac spirituum influxibus in nervos cardiacos diversæ cordis pulsationes, distributio diversa sanguinis; ac spiritus animales in cerebri vestigia & nervos excurrunt, quibus congruenter ad objecta corpus componitur & coaptatur. Quantùm animi pathemata sanitati faveant aut eandem labefactare possint hinc inferas quod sanguis in his modò segniùs modò celeriùs à corde trudatur, atque hic exæstuet & ardeat, modò torpeat. At verò sanitas pendet ex temperatâ fermentatione sanguinis, leni & æquabili fluidorum motu; consocientur ex æquo solida, sed modò præeant fluida, solida famulentur; secus enim solida motum impertiendo, ut tantumdem deperderent quantumdem communicarent, inertia subsiderent, nisi essentiali fluidorum motu cierentur, & precariò moverentur. Argumentum fermentationis sanguinis idem est quo eamdem explodere nituntur trituræ præcones, microcosmicæ mechanicæ tirones: è Sanguine, inquiunt, nullâ arte elicitur acidum fermentationis author. Verùm si acidum alimentorum, si acorem eructantem è chymo, aperto stomacho canis viventis unâ

horâ à pastu, si quæ destillatione lactis prodeunt acida, sanguis non suggerat, nec nisi salsa aut salia fundat alkalia vegetæ aut ignitæ fermentationis fœtus; inconcussum manet quod acida chyli sanguini affusi facescunt in salsa aut salia acria, quas quidem salium commutationes aut novas formas nusquam assequeris tritûs viâ. Non, si malleo & incudi nitrum & tartarum subjicias per annos, nitrum fixum aut sal tartari obtinebis; sed acidum pertinaciter reluctatur. Salium ergo acidorum in alkalia conversio sanguinis fermentescentis soboles. Nec huic fermentationi obstat circularis, aut triturationis, ejusdem sanguinis motus; non enim officit communis totiûs motus motui proprio partium: mixtum sal ammoniacum cum sale tartari aut calce vivâ in mortario quò magis pistillo massam triturabis, aut in vase impositam concuties agitabis & versabis quoquo versùm, eò magis ipsam fermentescere testatur intolerabilis urinosus fœtor. Nec obtrudas deficere in vasis aërem sanguini, aut spatium fermentationi idoneum. Devolvitur enim magna pars aëris unà cum sanguine animantium, etiam piscium, ut evincitur eorum vesiculis aëre turgidis qui ex solis arteriis advenit; ac tantò magis effervescunt principia fermentativa quantò magis angustantur, ut patet diffractione vasorum quibus continentur liquores fermentativi: sed quid hìc plura? redit argumentum. Cum ergo pro validiori aut debiliori contractione cordis magis vel minus atteratur sanguis sequitur ut acceleretur aut torpeat ejusdem fermentatio in animi pathematis, ac pro spirituum animalium & recrementorum mutatione labefactentur functiones animales & vitales. Lex itaque, vitæ dux quàm optimus qui semper ei consulat, dirigendo motus cordis, quibus vigentibus æquabiliter omnes motus & sensus vigent, omnesque functiones alacriter peraguntur. Secùs verò fatiscente cordis motu aut inæqualiter pulsante in animi pathematis nec recrementa secernuntur è sanguine, morborum semina; fermentaque digestionis hebescunt, altera fons & origo morborum. Hos sistere spirituum animalium cordis & sanguinis motus ab objectis sensibilibus impressos aut impressionis sensum hebetare non animæ datur, ac solum naturæ & cordis Opificem arguit cujus est *liberare de sanguinibus.*

I V.

OBJECTA sensibilia tribus diversis modis animam afficiunt, vel enim boni speciem exhibent, vel speciem mali præ se ferunt, vel sub nullo respectu ad nos oculis obversantur. Si primum, iisdem impressionibus objectorum ac cerebri fibrarum vibrationibus, quibus spiritus animales rerum imagines exhibent, ipsi in tubulos nervorum cardiacorum uberiùs influunt alternosque cordis motus vegetiores accelerant. Hinc fermentatio sanguinis vividior, spirituum animalium proventus uberior, humorum secernendorum excretio, sanguisque defæcatior & alacrior functiones omnes vitales & animales ministrat. Ergo sapientis ordinis ratione consultum videtur ut anima inclinet & amoris motu prosequatur ea objecta quorum impressæ imagines faustè adeò vitæ functionibus successêre, quæve tam vegetam aut a'acrem machinamenti corporis dispositionem aut aptitudinem animæ demonstrant. Si verò objecta, quæ sub specie mali obversantur, ita spiritus animales determinant in nervos cardiacos ut ejusdem cordis motus cunctetur, collabatur atque fatiscat, indè fiet quod anima declinet & aversetur ab his objectis quæ cordis & humorum motum hebetarent functionesque omnes labefactarent: hoc observare est in odio, tristitiâ, metu aliisque ejusdem generis animi motibus, in quibus languet cordis motus & pulsus; contraquàm in amore, gaudio, spe, in quibus vegetior ac frequentior micat cordis & arteriæ motus, color purpureus sanguinis in vultu efflorescit totumque corroboratur corpus. Tam inæqualis fluxûs spirituum animalium ratio repe-

tenda ex diversâ fibrarum cerebelli commotione, majori vel minori, quâ ſpiritus in odio magis premuntur & fortiùs impelluntur intra nerveas cordis propagines; in amore verò leniùs feruntur iidem ſpiritus & quaſi undulatim confluunt in nervos cordis leviori fibrarum cerebelli concuſſione aut titillatione, atque hinc multò graviùs anima percellitur à malo quam ſpecie boni, quod quidem naturæ inſtitutum corporis conſervationi plurimùm favet. Quì verò fiat ut rapidiore ſpirituum fluxu in nervos cardiacos, ac denſiori eorumdem copiâ & velut agmine facto, cunctetur motus cordis? vidiſti aliàs tubulos nerveos hiare intrà loculos fibrarum carnearum, ſpiritusque exundantes quo molimine lateralem dilatationem eodem niſu muſculorum fibrarum longitudinalem contractionem promovere. Vidiſti diverſam inſertionem nervorum cordis ac aliorum muſculorum, ſi quidem illi inſeruntur fibris tendineis quibus interſecantur loculi fibrarum carnearum cordis; hinc idem ſpirituum fluxus qui reliquorum muſculorum contractionem nunc cordis dilatationem promovet adaucto elatere fibrarum tendinearum quo fibræ carneæ conſtringuntur, diſtentique loculorum parietes à fluido motrice ad ſe ſe mutuò adducuntur. Ergo à majori fluxu, copiâ & denſiori agmine, ſpirituum animalium in cor, ſegniùs ac languidiùs contrahetur in odio ob vim contra nitentem fluido motrici; ſecus in amore ſpiritus animales minori vi & quaſi per manipulos aut ſubſultus influunt in fibras tendineas cordis, ac dum fibrarum carnearum dilatationem properant & earumdem quoque contractionem accelerant, remiſſo alternatim fibrarum tendinearum elatere, ipſæ fluido velociorem contractionem molienti faciliùs obſequuntur; hinc in amore vegetior ac frequentior cordis contractio. Neque gratìs hoc eſſe dictum putes quod luculenter probari poſſet. Quàm citò cor ad aſpectum terribilis cujuſpiam objecti fatiſcat, attende. Quì tam feſtinanter ejuſdem motus ſiſtat in timore perculſis? pervolve cauſas omnes quæ remorari circuitum ſanguinis ad cor aut fluidum ejuſdem motivum ſuffurari aut vincula & compedes, ejuſdem motum coërcere aut influxum; & omnibus ritè perpenſis fateri cogeris collabi ſubitò motum cordis ob rapidiorem ſpirituum fluxum in nervos cardiacos ab impreſſione terribilis objecti, quâ, dum refluunt ab organis ſenſuum externis cerebrum verſùs in orificia nervorum cardiacorum, cum impetu proſiliunt aut reflectuntur ad angulos ſeu æquales, ſeu inæquales cordiſque motum prædicto modo cunctantur. Nec huic obeundo muneri officit diverſa apparens ſoboles nervorum opticorum & octavi paris; licet enim nervi Cardiaci ex cerebello & ſpinali medullâ emanent, thalamique nervorum opticorum in ipſo anteriori cerebri apice diſſeminentur, conſtat tamen iſtos altiùs ac ulteriùs propagari ac mediâ commiſſurâ cerebri ad cerebellum protendi; idemque connubium ac commercium reciprocum inter nervos ſecundæ & tertiæ conjugationis, alioſque cerebro appenſos cum cerebello, innumeri propè effectus comprobant. Sic dum nervi olfactorii commoventur in extremis à quolibet corpore pungente aut quoquomodo vellicante, ſpiritus refluentes cerebrum verſùs, quo motu ſenſationem excitant impengendo in fibras cerebri aut cerebelli, eodem divertuntur in orificia nervorum diaphragmatis aliorumque muſculorum inſpirationi & ſternutationi famulantium: adeo ut licet aliundè conſtet orificia nervorum hiare in communi promptuario & receptaculo ſpirituum; ita tamen in origine ſuâ coaptantur, ut ſpiritus repercuſſi ab extremis propaginibus nervorum in alios nervos influant, in motum acturi determinatas partes quæ concurſu ſuo ſibi mutuò opitulantur: ex illo ſoboleſcentium nervorum ordine, reſpectu reciproco atque conſenſu; tum ex conjugio aut directione veſtigiorum objectorum cerebri aut cerebelli, tota in animi pathema-

tis æconomia motuum corporis deducenda. An verò ſpiritus, ab extremis nervorum repulſi ad cerebrum, reflectantur in determinatos alios nervos ad angulos æquales, luminis inſtar, difficilè eſt aſſerere; hoc enim proprium eſt corporum ſphæricorum aut eorum quæ quadratam figuram obtinent: at neutram figuram geometricè ſpiritibus aſcribendam nullum demonſtrat argumentum; ſed de his jam ſatis eſt. Cum ergo objecta ſenſibilia quò magis aut frequentiùs impingunt in organa ſenſuum, eò magis flectuntur cerebri fibræ ſpirituum animalium motu atque dehiſcunt inſculpta veſtigia; futurum ut quà trita & patentior via eò vergat ſpirituum motus atque determinatio; adeòque cor magis ac magis commoveri neceſſum ſit: ſed quia quantò major excitatur ſenſuum voluptas aut quò diutiùs graſſantur motus animi, tantò magis difflantur ſpiritus animales fibrarum cerebri motrices, aut rapido & inæquali eorumdem motu, refluxu ac influxu in propagines nerveas, cordis ac ſanguinis motus alteratur functioneſque vitales & animales interturbantur; futurum ut & voluptas cui mens inhiat citò dilabatur & faſtidii & amaroris ſenſus ſuboriatur. Sic ſapientiſſimè juſſit naturæ conditor, *ut quilibet inordinatus animus ſit ſibimet pæna & ſupplicium*: ſic homo ſenſuum voluptatem venando cuncta in circuitu perluſtrat, *ac eſuriens in circulum revertitur.* Tam inexhauſtæ famis explendæ ſtudium philoſophorum animos torſit; hi ſenſibus indulgendo rationem redarguentem ablegare conati ſunt; alii verò, authoris naturæ vim æmulantes, ſancitas unionis animæ cum corpore leges ad arbitrium flecti contendunt. Sed quàm à ſcopo aberrarunt! qui enim objecta ſenſibilia aucupantur ſpirituum exolutione ſanguinis craſim alterant, ciborum irritamentis ac ingluvie fermenta digeſtionis obtundunt, & crudorum humorum copiâ vaſa ingurgitant ac molliorem viſcerum compagem comprimunt: ſic acidorum aut ſalſo-acrium fermentorum indole modò febriles æſtus cum inflammationibus partium accenduntur, modò ſanguinis & humorum motus obortâ coagulatione ſufflaminatur. *Qui voluptuoſè veſcebantur interierunt in viis.* Hi increpanti intùs lumini fruſtraneo conatu ſubſtrahere ſe nituntur, lucet enim in tenebris & utcumque naturalis unio animæ cum authore naturæ, *in quo vivimus & ſumus*, infirmari poſſit, & obnubilari cogitatio corporis commercio; dirimi tamen penitùs & infringi nequit: *ſi celaverint ſe ab oculis meis in profundo maris, ibi mandabo ſerpenti & mordebit eos.* Nec alii ſapientiores qui inanis gloriæ durâ cupidinis tirannide, ſanitati infauſtâ, ſe ex ſenſibilium objectorum laqueis expeditos jactitant. Solius legis eſt objectis ſenſibilibus amarorem infundere, aut eorumdem impreſſos motus hebetare aut animam majori delectatione vincire: *eſt enim penetrabilior omni gladio ancipiti & pertingens uſque ad diviſionem animæ, compagum quoque fibrarum & medullarum.* Sic lex inani fugacium bonorum cupidine ut & malorum metu cor liberat. Sollicitudinem & inquietam vitam ex inordinato ſui amore obortam docet; hâc veluti pyxide reguntur affectus, diriguntur actus, corriguntur exceſſus, componuntur mores ac tota vita ordinatur; hæc animum firmum & ſtabilem reddit, cordiſque motuum æquabilitatem ſervando hominem ſaluberrimum efficit.

V.

QUICUMQUE homo hanc à naturâ organorum mechanicam diſpoſitionem accipit, & impreſſiones objectorum aut utilium aut noxiorum quibus ducuntur cæteri animantes, ſed quæ impreſſiones ſenſibilium objectorum in animalibus fibrarum cerebri tremulis motibus citra ſenſum terminantur & eorumdem objectorum uſu deſinunt; eædem objectorum impreſſiones cerebro hominis inſculptæ animum voluptatis avidum ſtimulant ac cor perpetuâ jactatione commovent. Hinc à reliquis

animalibus diverſus homo reſpuit quæ ad vitam ſervandam ſufficiant, quantum ſitis atque fames & frigora poſcunt; ac contra voluptati indeſinenter inhians proſequitur ciborum condimenta, lautiores cænas, irritamenta gulæ quæ morborum cohortem invehunt. Hinc divitiarum inexhauſta ſitis quæ terrâ paſcitur & mari, livore torquetur, inanis gloriæ cupidine flagrat, quæritque quò ſe ſolis fulgor abſcondat. Lex verò ut *columna luminis* caliginoſam rerum imaginem diſcutit & tanquam ſacra anchora omnem inconſtantiam & vagationem cordis expellit, ſenſuum faſcinationem ſolvit, ſpiritualia bona & immutabilis naturæ objicit his quorum ſtabilitas pendet ex inſtabili objectorum corporeorum impreſſione, ac fluxili cerebri commotione: hinc homo moderatur in lætis, in adverſis & extremis anguſtiis futurorum ſpe bonorum erigitur animo. *Nos cum nullo horum indigeremus, habentes ſolatio ſanctos libros qui ſunt in manibus noſtris. Mirare quì legis amore patrum noſtrorum ceſſerit ignis vis & tormentorum atrocitas. Nunc ergo ò filii æmulatores eſtote legis & date animas veſtras pro teſtamento patrum veſtrorum.* Lex ergo eadem tumentem animum deprimit, depreſſum & labantem erigit, & ſervat æquam mentem. Hujus obſervantia majorem voluptate ſenſuum delectationem habet. Narraverunt mihi iniqui fabulationes, ſed non ut lex tua. Verùm *ſancta ſanctis* nec prophanum decet de his ſermo; ſed audi præceptorem legis. *Teſtes invoco hodie cœlum & terram quod propoſuerim tibi vitam & mortem, ut diligas Dominum Deum tuum atque obedias voci ejus & illi adhæreas: ipſe enim eſt vita tua & longitudo dierum tuorum. Niſi cuſtodieris verba Regis dabit tibi Dominus cor pavidum & deficientes oculos & animam conſumptam mœrore & erit vita tua quaſi pendens ante te. Timebis nocte & die & non credes vitæ tuæ. Nunc dices, quis mihi det veſperum? & veſperè, quis mihi det manè? propter cordis tui formidinem.* Quiſquis ergo ſanitatem curas legem conſulas feriantibus animi motibus; exarentur verba legis in corde tuo & meditaberis in eis; *& ligabis ea quaſi ſignum in manu tuâ & movebuntur inter oculos tuos, ſcribeſque ea in limine atque oſtiis domûs tuæ, et auferet Dominus omnem languorem & infirmitates Ægypti peſſimas; ſic dominaberis inimicis cupiditatibus & terroribus, ſic vinces robuſtiores te & tradet Dominus multas gentes tibi & percuties eas uſque ad internecionem; fili mi ne oblivifcaris legis meæ & præcepta mea cor tuum cuſtodiat; longitudinem enim dierum & annos vitæ & pacem apponent tibi.* In hac ſemper lætaberis, ſic vigebit motus cordis, ſanguiniſque & humorum debita fovebitur fluiditas undè abſoluta functionum integritas. Pietas finis & complementum legis, *ad omnia utilis, promiſſionem habens vitæ quæ nunc eſt & futuræ.*

Ergo lex animi motibus imperans ſanitati conſulit.

Proponebat Pariſiis JOANNES BESSE, Petrocorenſis, Baccalaureus Medicinæ. A. R. S. H. 1712.

Apud Viduam Franciſci Muguet, Regis & Facultatis Medecinæ Typog. 1712.